

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557)
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
A Curriculum Evaluation for Graduate Diploma Program in Teaching Profession
(Revised Curriculum B.E. 2557)
Faculty of Education, RajabhatRajanagarindra University

พรทิพย์ อ้นเกษม, ดรัณภพ เพียรจัด, วิภาภรณ์ บุญยงค์, อังคณา กุลนภาดล,
จิรัชญา โคศิลา และณัฐกานต์ พจนพิมล อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

Abstract

The purpose of the study was to evaluate the Graduate Diploma Program (2014 revised) of The Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University. The total 249 informants were the five curriculum supervisors, twenty-three lecturers who taught in the curriculum, 133 students in the curriculum and 133 employees. The researcher used Stufflebeam's CIPP model and Department of Education's 2015 TQF as an evaluation framework. The data were gathered by questionnaires. The data were analyzed to be percentage, means and standard deviation. The data were analyzed in aspects of context, input, process and production. The result yield that ;

1. In aspect of the context, Objectives of the curriculum was cleared, consistence with the university's and the faculty's vision and alsocorresponded to students' need and present context. The content of the curriculum was corresponded with TQF and the objectives. The content was also interesting and modern. It balanced between theories and practice. Moreover, the content can be utilized in profession and further professional development.

2. In aspect of the input; the qualifications of the candidates were corresponded with TQF and the 2010 university's regulation. In case of the curriculum supervisors, their qualifications were corresponded with the curriculum needs. They possessed needed knowledge, abilities and experiences that correspond with changing academic context. They encouraged students to use analytic thinking skill and was good role model both in academic and moral aspect. The study plan was serially designed, from basic to professional content. The number of credits in each semester was suitable.

3. In case of the process, the evaluation yielded that all aspects gain high score. (curriculum management, lecturer management and development, resources, teaching, learning and evaluation and responding to complaint).

4. In aspect of production, The overall quality of graduated students was high. The most satisfied aspect was moral. They also satisfied with knowledge, wisdom, social skills and responsibility, numerical analytic skill, communication and information skills and teaching skills. The graduated students also possessed the university's qualities (be volunteered, be eager and be persistent) and the faculty's quality (to be good and knowledgeable teacher for local)

Keywords : Curriculum Evaluation, Graduate Diploma Program Curriculum

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย 1) อาจารย์ประจำหลักสูตร 5 คน 2) อาจารย์ผู้สอนจำนวน 23 คน 3) นักศึกษา จำนวน 133 คน และ 4) ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 133 คน รวมทั้งสิ้น 249 คน คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิป (CIPP Model) ของแดเนียล แอล. สต๊ฟเฟิลบีม และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 (ข้อ 14) ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งทำการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ด้านบริบท (Context) ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยและคณะ สอดคล้องกับสภาพความต้องการของผู้เรียน และสภาพปัจจุบัน ด้านเนื้อหาของหลักสูตรมีปริมาณเนื้อหาเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาไม่ซ้ำซ้อน มีความน่าสนใจและทันสมัย มีภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อในระดับสูงได้

ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ และเป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ว่าด้วยการศึกษาในระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี พ.ศ. 2553 ด้านอาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิตรงและสัมพันธ์กับหลักสูตร มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่ทันกับความเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ ส่งเสริมให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์และกล้าแสดงออก มีการบูรณาการความรู้ต่างๆ ให้นักศึกษา เป็นแบบอย่างที่ดี และมีคุณธรรมจริยธรรมเหมาะสมกับการเป็นอาจารย์ ด้านแผนการศึกษามีความต่อเนื่องจากง่ายไปหายาก และมีความต่อเนื่องเชื่อมโยงจากพื้นฐานไปสู่วิชาชีพ และจำนวนหน่วยกิตแต่ละภาคเรียนมีความเหมาะสม

ด้านกระบวนการ (Process) การบริหารหลักสูตร การบริหารและพัฒนาอาจารย์ ทรัพยากร การจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล และความพึงพอใจของนักศึกษาและการจัดการข้อร้องเรียน มีความเหมาะสมในระดับมาก

ด้านผลผลิต (Product) คุณภาพของบัณฑิตที่จบการศึกษาตามหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ด้านจิตอาสา ใฝ่รู้ สู้งาน ตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และตามอัตลักษณ์ของคณะครุศาสตร์ ได้แก่ สร้างครุดี มีความรู้ สู้ออกถิ่น

คำสำคัญ : การประเมินหลักสูตร, หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาการศึกษาในปัจจุบัน เป็นที่ยอมรับกันว่าหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การศึกษามุ่งเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน เช่น ด้านอุตสาหกรรม เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การเมือง การปกครอง และเทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา เสริมสร้างศักยภาพและความสามารถได้โดยระบบศึกษาเป็นสำคัญ เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงหลักสูตรย่อมมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย สำหรับการพัฒนาศูนย์ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในสังคมนั้น ชั้นแรกของการพัฒนาคือ ตัวผู้พัฒนาหลักสูตรควรทราบว่าหลักสูตรที่เราใช้อยู่ควรมีการปรับเปลี่ยน แก้ไขในส่วนใด มีข้อบกพร่องตรงไหน

อย่างไรบ้าง ต้องใช้กระบวนการและวิธีการอย่างไรในการปรับเปลี่ยน เพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขบรรลุเป้าหมายให้ดีที่สุด ดังนั้น การทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า พัฒนาอย่างมั่นคงได้อย่างยั่งยืน จะต้องมีการจัดระบบการศึกษาที่มีแนวทางอย่างมีระบบแบบแผนและมีประสิทธิภาพ การเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา นั้น จึงต้องมีการพัฒนาและปรับเปลี่ยนหลักสูตรการศึกษาให้ทันต่อสภาพปัจจุบันด้วย เป็นที่ทราบกันว่าคุณภาพการศึกษาย่อมขึ้นกับคุณภาพของหลักสูตรเป็นสำคัญ เพราะหลักสูตรเป็นเหมือนเป้าหมาย และเป็นแนวทางในการแนะแนวทางศึกษา หลักสูตรที่ดีควรมีความทันสมัย เหมาะสมกับสถานการณ์ความก้าวหน้าในวิทยาการต่างๆ และสามารถตอบสนอง

ความต้องการสังคม ตลอดจนเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้เรียนเพื่อผลิตบัณฑิต และพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติได้อย่างยั่งยืน

การพัฒนาหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในสังคม ผู้พัฒนาหลักสูตรควรจะต้องทราบรายละเอียดของหลักสูตรอย่างลึกซึ้ง และมีวิธีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้เกิดความถูกต้องตามหลักการ การพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องทำให้เป็นระบบ ซึ่งจะต้องมีการประเมินหลักสูตรตรวจสอบข้อดีและข้อจำกัดที่สามารถช่วยให้ผู้ประเมินหลักสูตรทราบถึงปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงทั้งในด้านจุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชาการจัดการเรียนการสอนการประเมินผล ตลอดจนการบริหารหลักสูตร ข้อมูลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรจะเป็นประโยชน์ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานมาวิเคราะห์ ปรับปรุงพัฒนา เพื่อเพิ่มศักยภาพในด้านการศึกษาให้ได้ผลสูงสุด

ในการดำเนินการด้านหลักสูตรนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อกำหนดว่าให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยทุกๆ 5 ปี (สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 17) รวมทั้งควรมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรและให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่างๆ ที่มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นหลักสูตรจึงต้องมีการพัฒนาให้ทันสมัยในด้านวิชาการและการฝึกปฏิบัติการ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรให้ชัดเจน โดยมีการวางแผนกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร รูปแบบของระบบหลักสูตรการบริหารงานและการสอนตามหลักสูตรให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและความต้องการในปัจจุบันมากขึ้น เพื่อวัดประสิทธิผลของผลผลิต (ทีศนา ชมมณี, 2544, หน้า 53 ; เจียรนัย ศิริสวัสดิ์ 2526, หน้า 52)

การประเมินหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรและระบบการศึกษา ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรทุกฝ่ายจะต้องให้ความสำคัญ และถ้าจะทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติหรือบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาหลักสูตร จำเป็นต้องมีการดำเนินงานการประเมินหลักสูตรอย่างจริงจัง เป็นระบบและมีความต่อเนื่อง โดยจะต้องมีการตรวจสอบ พิจารณา วิเคราะห์ขั้นตอนต่างๆ เพื่อการแก้ไขให้บรรลุเป้าหมาย การประเมินหลักสูตรจึงนับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการพัฒนาหลักสูตรซึ่งจะขาดเสียไม่ได้ ซึ่งจะทำให้ทราบถึงคุณค่าและสภาพความเป็นจริงของหลักสูตร เพื่อจะนำผลที่ได้รับมาใช้พัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ทบวงมหาวิทยาลัยได้เห็นความสำคัญของการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา ที่จะนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ จึงได้ประกาศนโยบายและแนวทางปฏิบัติในการประกันคุณภาพทางการศึกษา เมื่อเดือนกรกฎาคม 2539 ซึ่งมหาวิทยาลัยทุกแห่งจะต้องมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา เมื่อปี พ.ศ. 2542 มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาได้ถูกกำหนดไว้ในหลักสูตรศึกษามัธยมศึกษา 9 ข้อที่ 3 ว่า ให้มีการกำหนดมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาในปี พ.ศ. 2541

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ เป็นสถาบันการศึกษาที่เน้นการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทั้งในด้านวิชาการและด้านปฏิบัติการ ส่งเสริมให้บัณฑิตมีความรู้ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ ส่งเสริมให้มีการศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน มีการลงพื้นที่ปฏิบัติจริงเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ทางการเรียนการสอน โดยมีหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู เป็นหลักสูตรจัดการเรียนการสอนในคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ เริ่มใช้หลักสูตรตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 และมีการปรับปรุงหลักสูตรครั้งแรกเมื่อปีการศึกษา 2552 จากนั้นในปี พ.ศ. 2556 ได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรครั้งที่ 2 ใช้ชื่อว่า หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) และได้เปิดรับนักศึกษาในปีการศึกษา 2558 จนถึงปัจจุบัน (คณะครุศาสตร์, 2560, หน้า 5)

การวิจัยประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ในครั้งนี้ นับเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะบ่งชี้ถึงการพัฒนาหลักสูตรในอนาคต มีการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน เพื่อการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมต่อสภาพสังคม ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนความต้องการทางด้านการตลาดและแรงงานในภาคอุตสาหกรรมและภาคเอกชน และสอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

1.1 อาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) จำนวน 23 คน

1.2 อาจารย์ประจำหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จำนวน 5 คน

1.3 ผู้ใช้บัณฑิตของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จำนวน 139 คน

1.4 นักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จำนวน 139 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 อาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) เก็บตัวอย่าง 100% จากกลุ่มประชากร

2.2 ผู้ใช้บัณฑิตของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ เก็บตัวอย่าง 70% จำนวน 110 คน

3. ด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้รูปแบบซีป (CIPP Model) ของสตีฟเฟิลบีม Stufflebeam, D. L. and others. (1977) และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 (ข้อ 14) ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

3.1 ด้านบริบท (Context) ของหลักสูตร เป็นการประเมินความชัดเจน ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยและคณะ สอดคล้องกับสภาพความต้องการของผู้เรียน และสภาพปัจจุบัน ด้านเนื้อหาของหลักสูตรมีปริมาณเนื้อหาเป็นไปตามมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาไม่ซ้ำซ้อน มีความน่าสนใจและทันสมัย มีภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อในระดับสูงได้

3.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ของหลักสูตรเป็นข้อมูลด้านคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ และเป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี พ.ศ. 2553 ด้านอาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิตรงและสัมพันธ์กับหลักสูตร มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่ทันกับ

ความเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ ส่งเสริมให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์ และกล้าแสดงออก มีการบูรณาการความรู้ต่างๆ ให้นักศึกษา เป็นแบบอย่างที่ดี และมีคุณธรรมจริยธรรมเหมาะสมกับการเป็นอาจารย์ ด้านแผนการศึกษามีความต่อเนื่องจากง่ายไปหายาก และมีความต่อเนื่องเชื่อมโยงจากพื้นฐานไปสู่วิชาชีพ และจำนวนหน่วยกิตแต่ละภาคเรียนมีความเหมาะสม

3.3 ด้านกระบวนการ (Process) ของหลักสูตร เป็นความเหมาะสมด้านการบริหารหลักสูตร การบริหารและพัฒนา อาจารย์ ทรัพยากรในการดำเนินงาน การจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล และความพึงพอใจของนักศึกษาและการจัดการข้อร้องเรียน

3.4 ด้านผลผลิต (Product) ของหลักสูตร เป็นการประเมินคุณภาพบัณฑิตที่จบการศึกษาตามหลักสูตรในด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ด้านการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ด้านจิตอาสา ใฝ่รู้ ใฝ่งาน ตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และตามอัตลักษณ์ของคณะครุศาสตร์ ได้แก่ สร้างครุดี มีความรู้ สู้งาน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินโดยใช้รูปแบบซีป (CIPP Model) และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 (ข้อ 14) ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ โดยดำเนินการดังนี้

1. กำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 คน 2) อาจารย์ผู้สอน จำนวน 23 คน 3) นักศึกษาที่เรียนในหลักสูตร จำนวน 139 คน

2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อประเมินหลักสูตร โดยใช้แบบประเมิน CIPP Model จำนวน 4 ชุด ดังนี้

2.1 แบบประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) สำหรับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 คำถามเพื่อการประเมินหลักสูตรในด้านต่างๆ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตรในด้านต่างๆ

2.2 แบบประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) สำหรับอาจารย์ผู้สอน ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 คำถามเพื่อการประเมิน หลักสูตรในด้านต่างๆ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น ทัวไปเกี่ยวกับหลักสูตรในด้านต่างๆ

2.3 แบบประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) สำหรับนักศึกษา ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 คำถามเพื่อการประเมินหลักสูตร ในด้านต่างๆ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทัวไป เกี่ยวกับหลักสูตรในด้านต่างๆ

2.4 แบบประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) สำหรับผู้ใช้บัณฑิต ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 คำถามเพื่อการประเมิน หลักสูตรในด้านต่างๆ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น ทัวไปเกี่ยวกับหลักสูตรในด้านต่างๆ

3. วิธีการสร้างเครื่องมือคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง เครื่องมือ สำหรับการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557)

3.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การประเมินหลักสูตร และการพัฒนาหลักสูตร

3.3 ประชุมเพื่อเลือกรูปแบบการประเมิน กำหนด ขอบเขตและแนวทางในการประเมินหลักสูตร

4. ดำเนินการสร้างเครื่องมือ คือ แบบสอบถาม แบบ มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ของไลเคิร์ต (Likert Rensis, 1967, p. 90-95) ตามขอบเขตและแนวทางในการประเมิน ที่กำหนดไว้ เพื่อใช้ประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพ ครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) สำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต

5. ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยมีการวิเคราะห์ คุณภาพของแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ด้วยการวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องของ รายการประเมินกับจุดมุ่งหมายตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) จำนวน 5 คน ได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .80 – 1.00

6. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการ แจกแบบสอบถามเพื่อประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) ให้แก่อาจารย์ประจำ

หลักสูตร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และผู้ใช้บัณฑิตด้วยตนเอง นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ และตรวจให้คะแนนตามที่กำหนด ด้วยวิธีทางสถิติ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป และแปล ความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้ ค่าคะแนน เฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ความเหมาะสมของหลักสูตร/คุณภาพ ของบัณฑิตอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึงความเหมาะสมของหลักสูตร/คุณภาพของบัณฑิตอยู่ใน ระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึงความเหมาะสม ของหลักสูตร/คุณภาพของบัณฑิตอยู่ในระดับปานกลาง ค่าคะแนน เฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึงความเหมาะสมของหลักสูตร/คุณภาพ ของบัณฑิตอยู่ในระดับน้อย ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ความเหมาะสมของหลักสูตร/คุณภาพของบัณฑิตอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

7. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) พบว่า ด้านบริบท (Context) ของ หลักสูตร ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) และด้านกระบวนการ (Process) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.48 มีค่าส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.19 ในด้านผลผลิต (Product) มีคุณภาพ ของบัณฑิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.24 โดยมีรายละเอียด ในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านบริบท (Context) ของหลักสูตร พบว่า วัตถุประสงค์ ของหลักสูตรมีความชัดเจน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย และคณะ สอดคล้องกับสภาพความต้องการของผู้เรียน และสภาพ ปัจจุบัน เนื้อหาของหลักสูตรมีปริมาณเนื้อหาเป็นไปตามมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาไม่ ซ้ำซ้อน มีความน่าสนใจและทันสมัย มีภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ อย่างเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ และการ ศึกษาต่อในระดับสูงได้ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.49 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.23

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ของหลักสูตร พบว่า คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ และเป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี พ.ศ. 2553

อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิตรงและสัมพันธ์กับหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ที่ทันกับความเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ ส่งเสริมให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์และกล้าแสดงออก มีการบูรณาการความรู้ต่างๆ ให้นักศึกษา เป็นแบบอย่างที่ดี และมีคุณธรรมจริยธรรมเหมาะสมกับการเป็นอาจารย์ แผนการศึกษา มีความต่อเนื่องจากง่ายไปหายาก และมีความต่อเนื่องเชื่อมโยงจากพื้นฐานไปสู่วิชาชีพ และจำนวนหน่วยกิตแต่ละภาคเรียนมีความเหมาะสม โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.51 ค่าส่วนเบี่ยงมาตรฐาน เท่ากับ 0.10

3. ด้านกระบวนการ (Process) การบริหารหลักสูตร การบริหารและพัฒนาอาจารย์ ทรัพยากรในการดำเนินการ การจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล และความพึงพอใจของนักศึกษาและการจัดการข้อร้องเรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 ค่าส่วนเบี่ยงมาตรฐาน เท่ากับ 0.24

4. ด้านผลผลิต (Product) คุณภาพของบัณฑิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพิจารณาารายด้านพบว่า ด้านคุณลักษณะบัณฑิตบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์ สกอ. ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.26 ด้านคุณภาพตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ได้แก่ จิตอาสา ใฝ่รู้ สู้งาน มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.22 และด้านคุณภาพตามอัตลักษณ์ของคณะครุศาสตร์ ได้แก่ สร้างครุดี มีความรู้ สู้ออกงาน มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.24

อภิปรายผล

ผลการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) พบว่า ด้านบริบท (Context) ของหลักสูตร ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) และด้านกระบวนการ (Process) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และด้านผลผลิต (Product) มีคุณภาพของบัณฑิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพิจารณารายด้านดังนี้

1. ด้านบริบท (Context) ของหลักสูตรพบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย และคณะ สอดคล้องกับสภาพความต้องการของผู้เรียน และสภาพ

ปัจจุบัน เนื้อหาของหลักสูตรมีปริมาณเนื้อหาเป็นไปตามมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาไม่ซ้ำซ้อน มีความน่าสนใจและทันสมัย มีภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ อย่างเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อในระดับสูงได้ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรมีการปรับปรุงหลักสูตรโดยผ่าน คณะกรรมการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย และของคุรุสภา ส่งผลให้ด้าน บริบทของหลักสูตร หลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ คทาวุธ กุลศิริรัตน์ และคณะ (2560, บทคัดย่อ) ได้สรุปผลการวิจัยด้านบริบท (context) ของหลักสูตรไว้ว่า โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและการพัฒนาประเทศ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวัน ทั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันอยู่ในระดับมาก

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ของหลักสูตร พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาด้าน คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ และเป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี พ.ศ. 2553 ด้านอาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิตรงและสัมพันธ์กับหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ที่ทันกับความเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ ส่งเสริมให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์และกล้าแสดงออก มีการบูรณาการความรู้ต่างๆ ให้นักศึกษา เป็นแบบอย่างที่ดี และมีคุณธรรมจริยธรรมเหมาะสมกับการเป็นอาจารย์ ด้านแผนการศึกษา มีความต่อเนื่องจากง่ายไปหายาก และมีความต่อเนื่องเชื่อมโยงจากพื้นฐานไปสู่วิชาชีพ และจำนวนหน่วยกิตแต่ละภาคเรียนมีความเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระทรวงศึกษาธิการ (2548, หน้า 18-23) ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ได้กำหนดไว้ว่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิ ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และการพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตร ให้ทันสมัย นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2560, หน้า 42-88) ได้กำหนดกรอบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน ระดับหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบที่สอดคล้องกับการ ประเมินหลักสูตรครั้งนี้ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน องค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา 4) อาจารย์ 5) หลักสูตรและการเรียน การสอน จึงส่งผลให้หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

ได้กำหนดคุณสมบัติผู้เข้าศึกษาไว้อย่างชัดเจน (คณะครุศาสตร์, 2557, หน้า 7)

3. ด้านกระบวนการ (Process) โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกรายการ ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตร แผนการศึกษาในหลักสูตรและมีการปฏิบัติเป็นไปตามกำหนดการ มีรายวิชาที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและมีรายวิชาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติทั้งในและนอกห้องเรียน มีการให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณอาจารย์ มีการดูแลควบคุมให้คณาจารย์ถือปฏิบัติตามจรรยาบรรณ และจัดผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ตรงตามวิชาที่สอนมีการจัดอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านวิชาการ จัดอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษาและแนะแนวการใช้ชีวิต มีกิจกรรมที่ส่งเสริมประสบการณ์ด้านวิชาการและวิชาชีพ มีโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม มีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการมีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ มีแหล่งข้อมูลและการประชาสัมพันธ์ด้านวิชาการและวิชาชีพมีการแนะนำข้อมูลทุนการศึกษาและการศึกษาต่อ มีการจัดบริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อศิษย์เก่า มีวัสดุครุภัณฑ์เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตรมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผนติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร มีการนำผลการประเมินของการดำเนินการตามหลักสูตรไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร ด้านบริหารและพัฒนาอาจารย์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร มีการจัดทำแผนพัฒนาอาจารย์ให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มีการสนับสนุนให้ทำผลงานวิชาการ มีการส่งเสริมให้เข้าร่วมโครงการพัฒนาอาจารย์ทั้งตามศาสตร์และด้านที่เกี่ยวข้อง ด้านทรัพยากรในการดำเนินการ โดยจัดให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่าย และอินเทอร์เน็ตเพียงพอ มีห้องสมุดและแหล่งค้นคว้าตำราในการเรียนการสอนเพียงพอ มีแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์อย่างเพียงพอ มีห้องปฏิบัติการที่มีวัสดุครุภัณฑ์เพียงพอต่อการปฏิบัติ มีห้องเรียนมีครุภัณฑ์ใสตัทศนูปกรณ์เพียงพอต่อการเรียนการสอน และมีสถานที่ฝึกปฏิบัติการเหมาะสมกับการฝึกปฏิบัติ ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล โดยหลักสูตร มีการจัดทำแผนบริหารการสอน (มคอ. 3 และ มคอ. 4) และจัดการเรียนการสอนตามแผนบริหารการสอน (มคอ. 3 และมคอ. 4) มีการแจ้งจุดประสงค์ ขอบข่าย เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลอย่างชัดเจน และจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาสามารถเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริง จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักศึกษาสามารถคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาอย่างมีระบบ สามารถศึกษาและแสวงหาความรู้ด้วย

ตนเอง การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะมีกิจกรรมเสริมความรู้ และทักษะนอกชั้นเรียนเพื่อให้นักศึกษามีประสบการณ์ตรงทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าและการทำงานร่วมกัน และให้ผู้มีประสบการณ์ทางวิชาการหรือวิชาชีพจากหน่วยงานหรือชุมชนภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และเพ็ญวิภา ยินดีสุข (2558, หน้า 44) ได้กล่าวว่า สภาพสังคมของประเทศไทยปัจจุบันเป้าหมายของการศึกษานั้นทักษะการคิดเพื่อสร้างความรู้ ค้นหาความรู้จากแหล่งต่างๆ มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณในการเลือก การตัดสินใจในเรื่องต่างๆ อย่างถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อส่วนร่วม และสุคนธ์ สิ้นธพานนท์ (2560, หน้า 24) ได้เสนอว่าการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน สถานศึกษาจะต้องได้รับความร่วมมือจากชุมชนต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และมีประสบการณ์ตรงในการอยู่ร่วมในสังคม เป็นทั้งผู้รับความรู้และประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้ของชุมชน นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนยังมีสื่อและเทคโนโลยี ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพในเนื้อหาอย่างเพียงพอ มีเอกสารประกอบการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา มีการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาจากการทำวิจัยหรือกระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การสอดคล้องกับคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับสุคนธ์ สิ้นธพานนท์ (2560, หน้า 23) ได้เสนอว่าการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 4.0 ควรให้ความสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นพลเมืองดีของประเทศและโลก จะต้องเน้นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมบนพื้นฐานความเป็นไทย ควบคู่ไปกับการให้ความรู้ ความสามารถ และทักษะต่างๆ โดยมีกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน มีการพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอนหรือการประเมินผลการเรียนรู้ตามผลการประเมินรายวิชา (มคอ. 5 และ มคอ. 6) มีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ มีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ มีการส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม มีการส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม และกิจกรรมการประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการต่างๆ ในด้านความพึงพอใจของนักศึกษาและการจัดการข้อร้องเรียน โดยมีช่องทางร้องเรียน มีผู้ดูแล สิ่งสนับสนุนทางการศึกษา และนำผลการร้องเรียนไปปรับปรุง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการบริหารหลักสูตร มีการนำผลการประเมินของการดำเนินการตามหลักสูตรไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพ (Quality Improvement Plan)

ของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ประจำปีการศึกษา 2559 ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ปีการศึกษา 2558 โดยมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาในองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 2 บัณฑิต องค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา องค์ประกอบที่ 4 อาจารย์ องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตร การเรียนการสอน และการประเมินผลผู้เรียน และองค์ประกอบที่ 6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ (คณะครุศาสตร์, 2559, หน้า 1-3) ซึ่งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้ดำเนินการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการทุกประเด็นตามองค์ประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานประเมินตนเองระดับหลักสูตร (มคอ. 7) ประจำปีการศึกษา 2559 ผลการประเมินภาพรวมอยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 (คณะครุศาสตร์, 2559, หน้า 14-74)

4. ด้านผลผลิต (Product) จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้ใช้บัณฑิต พบว่า คุณภาพของบัณฑิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์ สกอ. ทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านคุณภาพตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย จิตอาสา ใฝ่รู้ ใฝ่งาน และ 3) ด้านคุณภาพตามอัตลักษณ์ของคณะครุศาสตร์ ประกอบด้วย สร้างครุดี มีความรู้ สู้ออกถิ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบัณฑิตที่จบการศึกษาตามหลักสูตร ก่อนเข้าศึกษาเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในสถานศึกษา ซึ่งมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ครู อยู่ระหว่าง 1 – 8 ปี เมื่อนักศึกษาเข้ามาศึกษาตามหลักสูตร ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติและพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์ของ สกอ. ตามที่กำหนดไว้ในมคอ. 2 รายละเอียดหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2557) (คณะครุศาสตร์, 2557, หน้า 17-27) นอกจากนี้ได้จัดกิจกรรมเสริมความเป็นครู เพื่อสร้างเสริมให้มีจิตอาสา ใฝ่รู้ ใฝ่งาน เพื่อนำไปสู่การเป็นครุดี มีความรู้ และมุ่งพัฒนาท้องถิ่น โดยกำหนดให้นักศึกษาปฏิบัติกิจกรรม 7 กิจกรรม ได้แก่ ร่วมเป็นสมาชิกชมรม และร่วมกิจกรรมชมรม 2) บริการสาธารณะ หรือค่ายอาสา หรือกิจกรรมอาสาเพื่อสังคม หรือกิจกรรมที่สอนน้อง 3) เข้าร่วมโครงการพัฒนาบุคลากรภาพ 4) เป็นสมาชิกวารสารทางวิชาการ และสังเคราะห์ความรู้ 5) เข้าร่วมประชุมวิชาการตามหัวข้อที่สนใจ หรือเสนอผลงานวิชาการในหัวข้อที่สนใจ 6) ปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิต เจริญปัญญา 7) วิเคราะห์และแก้ปัญหาข้อบกพร่อง

ของตนเอง ทุกกิจกรรมเน้นให้นักศึกษำบ้นที่กการเข้าร่วมกิจกรรม สร้พองค์ควมร้ที่ไ้รับ และการนำควมร้ไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพรู้ได้ โดยมีสมุดบ้นที่กให้ที่ไ้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม (คณะครุศาสตร์, 2560, หน้า 1-26) จึงส่งผลให้นักศึกษามีคุณภาพในทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้ ในการประเมินหลักสูตรด้านผลผลิตโดยใช้รูปแบบซีบ (CIPP Model) นั้น ในการรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ และสามารถทำให้การตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตรมีความยั่งยืนและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งสอดคล้องกับ Guili Zhang, and Other (2011, p. 79) ได้กล่าวว่า CIPP เป็นกระบวนการประเมินที่อิงสังคม ผู้เข้าร่วมในการเรียนรู้โดยการบริการสังคมทุกฝ่ายช่วยกันออกแบบกิจกรรมที่เห็นต้องตรงกันเกี่ยวกับความต้องการของผู้ให้บริการ (มหาวิทยาลัย) และผู้รับบริการ (ชุมชน) การตัดสินใจร่วมกันนั้นเป็นสิ่งจำเป็นเนื่องจากการมีส่วนร่วมในเชิงสนับสนุนทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกส่วนสามารถให้ข้อมูลและแนวคิดที่มีค่า และทำให้ทุกส่วนได้เรียนรู้ ยอมรับ เห็นคุณค่า และลงมือทำรายงานการประเมิน ซึ่งกระบวนการระบบสังคมทำให้เกิดความเข้าใจและเชื่อมโยงระหว่างผู้ให้บริการ ผู้สนับสนุนในชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ และสามารถทำให้เกิดโครงการเรียนรู้โดยการบริการสังคมที่ยั่งยืนในระยะยาวได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรส่งเสริมให้มีการทำวิจัยหลักสูตรอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 2 ปีต่อหนึ่งครั้ง
2. ควรนำผลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรไปเป็นแนวทางในการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น
3. ผู้สอนควรมีการบูรณาการประยุกต์ใช้ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีใหม่ๆ มาประกอบการเรียนการสอนในเนื้อหาวิชาต่างๆ
4. การพัฒนาหลักสูตร ควรเพิ่มกิจกรรมการสอนที่สอดคล้องกับการบริการวิชาการเพื่อชุมชนให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการสนทนากลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน ผู้ใช้บัณฑิต ทั้งในสถานศึกษา และท้องถิ่น และนักศึกษา เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษา. (2548). **เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548**. form http://www.mua.go.th/users/bhes/front_home/criterion58/criterion%20_m58.PDF. สืบค้นวันที่ 24 กรกฎาคม 2561.
- _____. (2557). **มคอ. 2 รายละเอียดหลักสูตร ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2557)**. ฉะเชิงเทรา : คณะครุศาสตร์.
- _____. (2559). **มคอ. 7 รายงานประเมินตนเอง ระดับหลักสูตร หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2557) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์**. ฉะเชิงเทรา : คณะครุศาสตร์.
- _____. (2559). **แผนพัฒนาคุณภาพ (Quality Improvement Plan) หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ประจำปีการศึกษา 2559. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์**. ฉะเชิงเทรา : คณะครุศาสตร์.
- _____. (2560). **คู่มือกิจกรรมเสริมความเป็นครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ประจำปีการศึกษา 2559. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์**. ฉะเชิงเทรา : คณะครุศาสตร์.
- _____. (2560). **มคอ. 7 รายงานประเมินตนเอง ระดับหลักสูตร หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2557) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์**. ฉะเชิงเทรา : คณะครุศาสตร์.
- คทาวัช กุลศิริรัตน์ และคณะ. (2561). **การประเมินหลักสูตร ครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์**. ฉะเชิงเทรา : คณะครุศาสตร์.
- เจียรนัย ศิริสวัสดิ์. (2526). **การประเมินหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2544). **รวมบทความทางการประเมินโครงการ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพันธ์ เตชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข, (2558). **การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). **เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 และแนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548**. กรุงเทพฯ : สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2560). **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557**. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- สุคนธ์ สินธพานนท์, (2560). **ครุยุคใหม่กับการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0**. กรุงเทพฯ : 919 เทคโนโลยีรุ่งเรือง
- Guili Zhang, Nancy Zeller, Robin Griffith, Debbie Metcalf, Jennifer Williams, Christine Shea, and Katherine Misulis. (2011). Using the Context, Input, Process, and Product Evaluation Model (CIPP) as a Comprehensive Framework to Guide the Planning, Implementation, and Assessment of Service-learning Programs. *Journal of Higher Education Outreach and Engagement*, volume 15, Number 4, p. 79.
- Likert, Rensis, (1967). **The Method of Constructing and Attitude Scale**. In Reading in Fishbein, M (Ed.), *Attitude Theory and Measurement*. New York : Wiley & Son.
- Stumebeam, Daneil L. and others. (1997) **Education Evaluation and Decision Making**. 5th Ed. Illinois : Peacock Publishers, 1977.